

Stížnosti.

Stížnost je opravný prostředek

a) proti rozhodnutím a usnesením nižších soudních neb správních stolic k vyšším;

b) dále proti nálezům a opatřením vyšší neb nejvyšší stolice správní ke správnímu dvoru soudnímu neb k říšskému soudu;

c) konečně proti výrokům soudcovských stolic, jež nejsou orgány státními, k řádným soudům.

Stížnost má jednak effectum devolutivum t. j. o ní rozhoduje vyšší stolice, jednak účinek odkládací (effectum suspensivum), t. j. odkládá vykonatelnost rozhodnutí v odpor vzatého. Z celé řady stížností ve všech oborech práva soukromého a veřejného sluší zejména uvést:

I. Civilní řád soudní a řád exekuční.

O rekursu, který se zpravidla připouští proti usnesením vydaným jak ve sporu tak v řízení exekučním, sřj. §§ 514 nn. c. ř. s. a §§ 65 nn. ex. ř. a čl. Rekurs. Kromě rekursu, který je prostředkem opravným v pravém smyslu, zná zákon i stížnost v užším smyslu, která se podává zpravidla u představeného (předsedy senátu, senátu, soudce dohlížejícího na soudní kancelář, přednosta soudu a exekučního komisaře) osoby, proti níž se stěžuje. Představený tento pak též o stížnosti rozhoduje, nikoliv stolice vyšší. Případy takové stížnosti jsou zejména:

a) v řízení sporném:

α) § 85 c. ř. s. ve spojení s § 78 org. z. (querela denegetae vel protractae justitiae);

β) § 91 (stížnosti proti doručovacím orgánům);

γ) § 186 c. ř. s. (stížnost proti opatřením předsedy senátu, jež se týkají jemu příslušejícího řízení celého sporu nebo proti přípustnosti dotázky kladené předsedou senátu neb některým členem senátu);

δ) § 255 (stížnost na soudce z rozkazu činného v řízení přípravném);

ε) § 347 (stížnost proti svědečnému, jež vyměřil úředník soudu k tomu ustanovený).

b) V řízení exekučním: Povšechnou zásadu stanoví § 68 ex. ř. Kdo se totiž cítí stížena postupem exekuce, zejména chováním se orgánu výkonného neb odepřením nebo protahováním exekuce, stěžuj si u úředníka soudcovského, jenž dohlíží nad soudní kanceláří, neb u exekučního komisaře (§ 5 j. n., § 23 ex. ř.) neb u představeného soudu exekučního, pokud se týče, u soudu, který rozkaz dal orgánu výkonnému, jehož chování zavdalo podnět ke stížnosti.

c) Stížnost proti nálezům soudů živnostenských. Podle zákona o soudech živnostenských ze dne 27. listopadu 1896 č. 218 ř. z. dlužno nyní rozeznávat:

1. Jde-li o nárok, jehož hodnota nepřesahuje 50 zl., připouští se odvolání ku sborovému soudu I. instance pouze z důvodů zmatečnosti vypočetných v § 477 č. 1—7 civ. ř. s.

2. Jde-li o nárok hodnoty vyšší 50 zl., podati lze proti nálezů do neprodlužitelné lhůty 14denní počítajíc ode dne prohlášení resp. doručení nálezů odvolání ku sborovému soudu I. instance, který rozhoduje o něm podle předpisů daných o řízení v I. instanci před soudy sborovými, přiběra do senátu dva přísedící soudu živnostenského. Žaloba o zmatečnost a o obnovu při nálezích soudů živnostenských průchodu nemá.

d) Stížnost v řízení konkursním.

Správce konkursní podstaty a jeho náměstek podati může do 14 dnů stížnost proti usnesení věřitelstva učiněného k návrhu výboru věřitelstva a konkursního komisaře, kterým upraveny byly jeho nároky na odměnu a náhradu vydání (§ 161 konk. ř.).

e) Stížnost v řízení nesporném. Dle § 9 cis. pat. ze dne 9. srpna 1854 č. 208 ř. z. může strana, která pokládá se za stíženou nějakým nařízením v I. stolici o předmětu soudní pravomocnosti ve věcech nesporných vynesným, podati u nižšího soudce do 14 dnů buď pouze představení, tomuto znějící, nebo stížnost (rekurs) anebo, oba tyto opravné prostředky spojit. Potvrdí-li soud vyšší rozhodnutí v odpor vzaté, připouští se stížnost ku nejvyššímu soudu pouze v případě zřejmého porušení zákona, nesrovnává-li se děj se spisy aneb v případě zmatečnosti (§ 16 tamtéž).

f) Stížnost ve věcech notářských. Proti usnesením neb nařízením notářské komory neb jejího předsedy podati lze do 14 dnů stížnost k vrchnímu soudu zemskému a při nesrovnalých rozhodnutích i k nejvyššímu soudu (§ 14 zák. ze dne 25. července 1871 č. 75 ř. z.). Proti trestům pořádkovým komorou vysloveným (napomenutí a písemná důtka) se však stížnost nepřipouští (§ 155). Proti úřadování notářů, zejména odepření sdělení aktů notářských, povolení ku nahlédání v ně nebo pořízení si přepisů přísluší straně právo stížnosti ku notářské komoře (§§ 35, 95, 103, 135 tamtéž).

V řízení disciplinárním podati může vrchní státní zástupce do 8 dnů stížnost ku nejvyššímu soudu proti usnesením disciplinárního senátu vrchního soudu zemského, jimiž bylo řízení disciplinární proti nařízení zastaveno (§ 17 zák. z 21. května 1868 č. 46 ř. z., § 161 not. ř.). Proti usnesením soudu disciplinárního, kterým byl notář provisorně suspendován, může on sám, a proti usnesením, kterým taková suspense odepřena, vrchní státní zástupce do 8 dnů podati stížnost ku nejvyššímu soudu. Stížnost tato nemá však účinku odkladacího (§ 166 tamtéž). Bližší sr. čl. Notářství.

g) Stížnost dle řádu advokátního. Proti odepření žádosti za zřízení bezplatného zástupce se strany výboru advokátní komory připouští se stížnost ku vrchnímu soudu zemskému (§ 16 zák. z 6. července 1868 č. 96 ř. z.). Stížnost proti úřadování advokáta podati dlužno nejprve u výboru advokátní komory, který vede dohled nad advokáty (§ 1 zák. z 1. dubna 1872 č. 40 ř. z.). V řízení disciplinárním přísluší proti nálezům rady disciplinární odvolání proti jinakým usnesením stížnost ku nejvyššímu soudu. Tuto podati dlužno do 8 dnů písemně u disciplinární rady. Přísluší obviněnému, zástupci komory, vrchnímu státnímu zástupci (pokud jedná se o porušení povinností povolání) a tomu, kdo jest disciplinárním přečinem ve svých právech zkrácen, tomuto však jen proti usnesení, kterým bylo nalezeno, že není zde žádného důvodu k disciplinárnímu jednání proti obviněnému. Podání opravného prostředku má zpravidla účinek odkladací. Opatření však, na nichž se usnesla disciplinární rada proti advokátovi neb kandidátu advokacie v případě stíhání trestního (obzvláště zastavení vykonávání praxe, a odejmutí práva substitučního), podáním stížnosti se nestaví.

II. Řízení trestní.

a) Stížnost proti nařízením soudce vyšetřujícího a radní komory. Proti veškerým nařízením soudce vyšetřujícího vydaným během

přípravného vyhledávání, přípravného vyšetřování a řízení po podání obžaloby přísluší účastníku právo stížnosti ku radní komoře. Stížnost podati sluší dle analogie (zákon zde neobsahuje všeobecného ustanovení) do 3 dnů písemně neb do protokolu u soudce vyšetřujícího neb radní komory a má účinek odkladný pouze při výrocích o trestech (§§ 113, 108 tr. ř.). Proti rozhodnutí radní komory o stížnosti dotčené připouští se do 3 dnů další stížnost k vrchnímu soudu zemskému jen tenkrát, jedná-li se o vyloučení některé trestní věci spojitě, o uvalení neb zrušení vazby aneb o určení výše summy zjišťovací (kauce). Právo stížnosti přísluší státnímu zástupci neb soukromému žalobci (nikoliv soukromému účastníku, § 49 odst. z tr. z.) a obviněnému. Kromě toho přísluší žalobci (též soukromému účastníku, § 49 odst. 2 tr. ř.) právo stížnosti proti rozhodnutím, kterými radní komora zamítla návrh na zavedení přípravného vyšetřování neb přípravné vyšetřování zastavila. Byl-li návrh na vzetí obviněného do vazby učiněn teprve ve spise obžalovacím (§ 207 tr. ř.), tomuto návrhu soudcem vyšetřujícím neb radní komorou vyhověno (§ 208 tr. ř.) a podal-li obviněný proti tomu stížnost, má stížnost tato také účinek námitek proti spisu obžalovacímu (§ 210 tr. ř.). Stížnost má účinek odkladný jenom tenkrát, stěžuje-li si státní zástupce proti zrušení vazby vyšetřovací, stížnost ihned ohlásí a do 3 dnů provede. Byla-li podána stížnost proti zastavení přípravného vyšetřování může vrchní soud zemský dle okolností vysloviti ihned vydání v obžalovanost (§ 114 tr. ř.). (Sr. čl. Zastavení řízení trestního.) Ku provedení stížnosti použití může obviněný povždy obhájce; od každého soudního nařízení, proti kterému ohlásil opravný prostředek, vydán mu býti má k jeho žádosti přepis (§ 45 tr. ř.).

b) Stížnost proti úředním výkonům státního zástupce. Proti takovým výkonům úředním, jež nelze vzíti v odpor procesními prostředky opravnými, může býti vznesena stížnost ku představenému vrchnímu státnímu zastupitelstvu (§ 29 nn. tr. ř.).

c) Stížnost zmatečná proti rozsudku soudu sborového a soudu porotního. Stížnost tato jest (vedle odvolání proti výměře trestu) jediným opravným prostředkem, příslušejícím proti rozsudkům soudů sborových I. instance. Opírá se může, podává-li se proti rozsudku soudu nalézacího, pouze o některý z důvodů zmatečnosti v § 281 tr. ř., a podává-li se proti rozsudku soudu porotního, v § 344 vypočtených a musí zřetelně a určitě označovati důvod zmatečnosti a výslovně neb zřejmým odkázáním uváděti konkrétní okolnosti skutkové (nov. ze dne 31. prosince 1877 č. 3 ř. z. z r. 1878, § 1). Ve stížnosti zmatečné proti konečnému rozsudku může ku platnosti býti přivedena také nepříslušnost vrchního zemského soudu, který dal místa žalobě, ač odpor byl vznesen, neb k návrhu podpůrného žalobce (§ 48 č. 2 tr. ř.) neb ku stížnosti žalobce proti zastavení přípravného vyšetřování (§ 114 odst. 4 tr. ř.) vyslovil vydání v obžalovanost (§ 8 cit. nov.). (Stížnost zmatečná ku soudu kassačnímu připuštěná řádem trestním proti rozhodnutí o námitkách byla zrušena § 8 nov.) Stížnost zmatečná jde k nejvyššímu soudu a může podána býti proti rozsudku osvobozujícímu vždy jen v neprospěch, proti rozsudku odsuzujícímu ve prospěch i v neprospěch žalovaného; v neprospěch žalovaného podati ji může jen státní zástupce a soukromý žalobce (nikoliv podpůrný žalobce, § 49 č. 3 tr. ř.), ve prospěch žalovaný sám, jeho manžel, příbuzní v linii sestupující i vzestupující a státní zástupce. Proti vůli žalovaného

podána býti může jenom, je-li nezletilý, a jenom od jeho rodičů nebo poručníka. Stížnost musí se do 3 dnů po vyhlášení rozsudku opovědět a do 8 dnů od doručení rozsudku provést. Opověď má účinek odkladný; propuštění osvobozeného žalovaného z vazby staví se však jenom tenkrát, opověděl-li stížnost zmatečnou státní zástupce a učinil-li tak ihned při vyhlášení rozsudku (§ 284 tr. ř.).

Byla-li opověď podána pozdě neb od osoby k tomu neoprávněné, není-li v opovědi nebo provedení zřejmě udán důvod zmatečnosti a dotyčné okolnosti skutkové (viz shora), aneb (pokud nejedná se o stížnost zmatečnou podanou od státního zastupitelstva) nestalo-li se toto udání do protokolu neb podáním, některým obhájcem podepsaným, má stížnost ihned první instancí býti zamítnuta, v posledním případě však jenom ku připojení podpisu některého obhájce a opětnému předložení do 3 dnů (§ 1 cit. nov.). Proti tomuto usnesení soudu připouští se však odvolání ke kasačnímu soudu, které podati dlužno do 3 dnů po prohlášení usnesení soudu I. instance u tohoto soudu. Odvolání to nemá účinku odkladného. Dá-li soud kasační tomuto odvolání místa a jedná-li se o domněle opožděnou nebo neoprávněnou opověď, běží lhůta ke provedení stížnosti ode dne prohlášení tohoto rozhodnutí (§ 2 cit. nov.). (O jednotlivých důvodech zmatečnosti a dalším řízení před soudem kasačním srv. čl. »Stížnost zmatečná«).

d) Stížnost zmatečná pro zachování zákona. Generální prokurátor při soudě kasačním může buď z povinnosti úřední buď z příkazu ministra spravedlnosti podati proti všem rozsudkům, usnesením a nařízením soudu trestního, která spočívají na porušení nebo nesprávném použití zákona (nejen řádu trestního), stížnost zmatečnou pro zachování zákona, byť i strany samy žádného prostředku opravného nepoužili (§ 38 tr. ř.). Výrok soudu kasačního o tom vyneseny obmezí se na nález, že dotyčným rozsudkem zákon byl porušen. Ohledně žalovaného nemá výrok tento zpravidla žádného účinku; pouze tenkrát, byl-li žalovaný takovýmto zmatečným rozsudkem odsouzen, může jej soud kasační buď osvoboditi, buď jemu mírnější trest uložit, buď nové řízení nařídit (§ 292 tr. ř.). Srv. také výn. soudu kas. ze dne 11. prosince 1874 č. 10.776, sb. č. 37.

e) Stížnost při obnově řízení. Stížnost tato připouští se ve 2 případech:

1. Bylo-li řízení trestní ukončeno zastavením, zamítnutím obžaloby neb ustoupením od ní před hlavním přelíčením a učinil-li státní zástupce neb soukromý žalobce návrh na obnovu řízení pro nové průvody, rozhoduje o něm radní komora. Proti usnesení tomu podati lze do 3 dnů po vyhlášení stížnost ku vrchnímu soudu zemskému (§ 352 tr. ř.).

2. Byla-li žádost za obnovu podána, když již rozsudek nabyl právní moci — ať ve prospěch žalovaného ať v jeho neprospěch — (§§ 353 až 356 tr. ř.), rozhodne o ní sborový soud I. instance po obvyklém vyhledávání a slyšení odpůrce, ve shromáždění 4 soudců. Také proti jeho usnesení přísluší do 3 dnů stížnost k vrchnímu soudu zemskému. Obě stížnosti podati dlužno u soudu sborového I. instance.

f) Stížnost ve příčině nákladů řízení.

Pokud nemůže rozhodnutí o nákladech současně s rozsudkem vzato býti v odpor, přísluší každému, kdo se nějakým rozhodnutím neb nařízením soudu ohledně útrat za stížena pokládá, právo stížnosti ku soudu sboro-

vému II. instance; podati ji dlužno do 14 dnů u prvního soudce, stížnost ta má vždy odkladný účinek (§ 392 tr. ř.).

2. Byla-li následkem nedohodnutí se strany a obhájce o nákladech vznesena žádost (u onoho soudu, který nalezl v I. instanci) za soudní jich upravení, přísluší každé straně do 14 dnů právo stížnosti ku soudu sborovému II. instance (§ 395 tr. ř.). Podobně má se věc, byla-li dle § 393 odst. 3 tr. ř. obviněnému soukromému žalobci, soukromému účastníku neb tomu, kdo učinil vědomě klamné udání, uložena náhrada nákladů processních a nebylo-li docíleno dohodnutí se o útratách obhajování neb zastupování v to zahrnutých.

g) Stížnost v řízení o přestupcích.

1. Proti rozhodnutím soudu okresního připouští se, pokud nemá místa odvolání, do 3 dnů stížnost ku soudu sborovému I. instance.

2. Rozsudek sborového soudu I. instance, vyneseny o odvolání, může býti vzat v odpor stížností pro zachování zákona (§ 479 tr. ř.). O tom platí, co výše připomenuto.

3. Byl-li proti rozsudku, vynesnému podle § 459 tr. ř. proti nepřítomnému žalovanému, podán odpor a tento soudem okresním zamítnut, přísluší žalovanému do 3 dnů právo stížnosti ku sborovému soudu I. instance. S tímto opravným prostředkem může zároveň, pro ten případ, že by byl zamítnut, spojeno býti odvolání ve věci samé. Bylo-li stížnosti dáno místo, koná se nové přelíčení; nedostaví-li se žalovaný ani k tomuto, nabude první rozsudek právní moci (§ 478 tr. ř.).

4. O žádosti za obnovu řízení trestního rozhoduje okresní soudce; proti odepření obnovy přísluší žadateli do 3 dnů právo stížnosti ku sborovému soudu I. instance.

h) Stížnost ve věcech tiskových.

1. Proti předchozímu zabavení tiskopisů, nařízenému státním zástupcem neb úřadem bezpečnosti aneb soudem k soukromé obžalobě, nepřipouští se žádná samostatná stížnost (§ 487 tr. ř.); v obou prvních případech žádati má státní zástupce, do 3 dnů od okamžiku, kdy byl o výkonu zpraven, za potvrzení zabavení u sborového soudu I. instance neb u soudu okresního. Bylo-li potvrzení odepřeno, přísluší mu právo stížnosti ku sborovému soudu II. instance, resp. (nalezl-li v I. instanci soud okresní) ku sborovému soudu I. instance (§§ 489, 494 tr. ř.). Potvrzené zabavení podrží svůj účinek až do rozhodnutí u věci hlavní (§ 489 tr. ř.).

2. Pominulo-li neb bylo-li zrušeno zabavení předsevzaté od státního zástupce neb úřadu bezpečnostního, přísluší poškozenému za jistých podmínek (§ 49 tr. ř.) nárok na náhradu prokazatelné škody ze státní pokladny; nárok tento musí se však do 14 dnů u soudu ohlásiti. Proti rozhodnutí u věci té vydanému sluší do 8 dnů stížnost ku sborovému soudu I. resp. II. instance (viz výše) (§§ 491, 494 tr. ř.).

3. Byla-li sice v obsahu tiskopisu shledána skutková podstata činu trestného avšak přípravné vyšetřování bylo zastaveno neb vydán rozsudek osvobozující, má soud dle zákona tiskového naříditi úplné neb částečné jeho zničení a zakázati další jeho rozšiřování. Vým. kas. soudu ze dne 13. července 1892 č. 8350, časop. »Jur. Bl.« č. 44 z r. 1893, bylo nalezeno, že nemá tento výrok tvořiti část rozsudku osvobozujícího, nýbrž předmět odděleného výroku a že tudíž nemůže osvobozený žalovaný podati proti takovému rozsudku stížnost zmatečnou. Nedošel tedy uznání

náhled, generálním prokurátorem zajisté vším právem zastávaný, že má se totiž tento prostředek opravný pokládati za přípustnou stížnost a postoupiti vrchnímu soudu zemskému.

4. Nalezne-li v řízení objektivním soud sborový I. instance a při přestupcích soud okresní k návrhu státního zástupce o tom, zakládá-li obsah tiskopisu trestný čin a má-li vysloven býti zákaz dalšího rozšiřování, předchozí zabavení potvrzeno a zabavené výtisky zničeny, přísluší proti celému nálezu opravný prostředek odporu (§ 493 tr. ř.); nepokládá-li se ale účastník za stížena výrokem o trestnosti, nýbrž jen zákazem dalšího rozšiřování atd., může podati proti těmto nařízením do 3 dnů stížnost ku sborovému soudu I. resp. II. instance (§ 494 tr. ř. a výn. kas. soudu ze dne 6. července 1877 č. 6594, sb. č. 153). O odporu výše vzpomenutém rozhodnuto bude ve veřejném líčení; proti nálezu připouští se do 3 dnů stížnost ku sborovému soudu I., resp. II. instance.

i) Jinaké druhy stížností:

1. Každý sborový soud II. instance sestaviti má pro svůj obvod seznam obhájců, každoročně jej obnovovati a všem podřízeným soudům trestním dodati. Pokládá-li se někdo za stížena vyloučením z tohoto seznamu, může podati stížnost k ministru spravedlnosti (§ 39 tr. ř.).

2. Proti delegaci jiného, než příslušného soudu nařízené podle § 62 tr. ř. sborovým soudem II. instance může každá strana podati do 3 dnů po prohlášení dotyčného rozhodnutí stížnost ku soudu kassačnímu (§ 63 tr. ř.).

3. V řízení ohledně utvoření lavice porotců (zák. ze dne 23. května 1873 č. 121 ř. z.) může každý účastník do 8 dnů po vyložení prvotního seznamu podati námitky, že nebyly do seznamu pojaty osoby dle zákona přípustné aneb že pojaty byly osoby nezpůsobilé nebo nepřípustné, a ku platnosti přivést své důvody osvobodovací (§ 6 cit. z.). O námitkách rozhoduje obecní komise (§§ 7, 5 cit. z.). Proti rozhodnutí této připouští se do 3 dnů stížnost, o které rozhoduje komise, již bylo uloženo sestavení seznamu ročního, za předsednictví presidenta sborového soudu I. instance (§§ 11 a 13 cit. z.).

4. Pro celou řadu případů prohlásil řád trestní stížnost a vůbec každý aneb aspoň každý samostatný prostředek opravný výslovně za nepřípustný; tak nepřísluší žádný opravný prostředek proti rozsudku soudu stanného (§ 445 tr. ř.), proti nálezu, jímž soud obnovu řízení povolující obviněného ihned osvobodí nebo návrhu jeho na použití mírnější sazby trestní vyhoví (§ 360 tr. ř.); samostatným opravným prostředkem nemohou vzata býti v odpor usnesení a nařízení vydaná během hlavního přelíčení, na př. § 229 tr. ř. (ohledně vyloučení veřejnosti hlavního líčení), § 237 tr. ř. nařízení vydaná pro řízení líčení atd.

III. Právo ústavní.

Podle čl. 3. b) zákl. zák. stát. ze dne 21. prosince 1867, č. 143 ř. z., přísluší říšskému soudu mimo jiné také rozhodování o stížnostech státních občanů pro porušení práv politických ústavou jim zaručených, když byla záležitost vyřízena v předepsaném řízení správním.

V případě tomto podati má strana stížnost u říšského soudu do 14 dnů po doručení správného rozhodnutí v poslední instanci vyneseno, přiložiti rozhodnutí v odpor vzaté, označiti osobu, korporaci neb úřad,

porušením práva ústavního stížené a prokázati, že byla věc předeepsanou cestou správní vyřízena. Dny dopravy poštovní do 14denní lhůty se nevčítají. Žádost musí býti opatřena podpisem advokáta (zák. ze dne 18. dubna 1869 č. 44 ř. z., § 17). Lhůta 14denní jest neprodlužitelná; navrácení ve stav předešlý pro zmeškání lhůty místa nemá (§ 18 l. c.). Nedostaví-li se stěžovatel ku přelíčení o stížnosti nařízenému, pokládá se za to, že od stížnosti odstoupil (§ 24). Rozhodnutí soudu říšského obsahuje pouze nález, zda a v jakém objemu politická práva stěžovatelova byla porušena. Srv. čl. »Říšský soud«.

Stížnost syndikátní, stanovená státními základními zákony, není žádnou stížností, nýbrž žalobou; viz zákon ze dne 12. července 1872 č. 112 ř. z., jenž provádí čl. 9 st. zákl. zák. ze dne 12. prosince 1867 č. 144 ř. z. a jímž upraveno jest žalobní právo stran pro újmy právní, jim soudcovskými úředníky u výkonu úřední činnosti způsobené.

IV. Právo správní.

Dle čl. 15 odst. 2 zákl. zák. st. ze dne 21. prosince 1867 č. 144 ř. z. o vykonávání moci soudcovské jest každý, kdo se nějakým rozhodnutím neb nařízením úřadu správního za stížena pokládá, oprávněn své nároky před soudem správním ku platnosti přivésti. Prováděje tento čl. ustanovuje zákon ze dne 22. října 1875 č. 36 ř. z. z r. 1876 týkající se zřízení správního dvoru soudního: Stížnost podati lze proti rozhodnutí úřadů státních i samosprávných (§ 2). Stížnost vznésti lze však na správní dvůr soudní (pokud nejedná se o věc dle § 3 z příslušnosti jeho vyloučenou) teprve tehda, když byla záležitost vyřízena cestou správní, a nepřipouští se, byla-li tato cesta zmeškána (§ 5). Podati ji dlužno u správního dvoru soudního v neprodlužitelné lhůtě (§ 16) 60denní, počítaje ode dne doručení rozhodnutí neb nařízení v poslední instanci vynesného. Den doručení má v ní býti udán (§ 14). Do lhůty nevčítají se dny dopravy poštovní, a je-li posledním dnem neděle nebo svátek, také tento (§ 15). Stížnost musí jasně označovati rozhodnutí neb nařízení v odpor vzaté, jakož i jednotlivé důvody, obsahovati má všechny doklady, o něž se strana opírá v prvopisu nebo přepisu a musí opatřena býti podpisem advokáta (§ 18) a vyhotovena ve dvou, resp., je-li více osob žalováno, v tolika stejnopisech, aby každé straně mohl doručen býti jeden stejnopis i s přílohami (§ 20). Stížnost nemá po právu účinku odkladného, avšak stěžovatel může u úřadu správního žádati za odklad, který jej dle okolností (§ 17)

ovolí. Shledá-li správní dvůr soudní stížnost odůvodněnou, zruší rozhodnutí v odpor vzaté, jakožto protizákonné; dotyčný právní názor jest pak pro další řízení úřadu správního závazným (§ 7). Shledá-li však soudní dvůr, že podstata skutková odporuje spisům neb v podstatných kusech vyžaduje doplnění aneb že nebylo šetřeno podstatných formálností řízení správního, zruší rozhodnutí v odpor vzaté pro nedostatečné řízení a vrátí věc úřadu správnímu k odstranění nedostatků a k opětnému rozhodnutí neb nařízení (§ 6). Stížnosti, o kterých nelze jednati, jelikož rozhodnutí v odpor vzaté nabylo moci práva (*res judicata*), nebo pro patrnou nepříslušnost správního dvoru soudního, nedostatek legitimace ke stížnosti, zmeškání lhůty aneb nedostatek zákonných formálností, mají a limine býti zamítnuty, a sice v prvnějších případech konečně, v posledním pak jen pro tentokráte za účelem odstranění formálního nedostatku. Rozhodování děje se v sezení neveřejném (§ 21). Viz čl. Dvůr soudní správní.